

Minister Rozwoju i Technologii

Znak pisma: DPR-II.054.1.2024
Warszawa, 31 stycznia 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 400 Pana Posła Jarosława Wałęsy w sprawie uporządkowania polskiej przestrzeni publicznej poprzez uchwały krajobrazowe

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 400 Pana Posła Jarosława Wałęsy z 10 stycznia 2024 r. w sprawie uporządkowania polskiej przestrzeni publicznej poprzez uchwały krajobrazowe, przedstawiam poniższe wyjaśnienia opracowane w porozumieniu z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Na wstępie pragnę podkreślić, że zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.; dalej: upzp), kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, należy do zadań własnych gminy.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wyposaża gminy w narzędzia, za pomocą których możliwe jest kształtowanie i ochrona ładu przestrzennego. Podstawowymi dokumentami kreującymi politykę przestrzenną na poziomie gminnym po wejściu w życie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688; dalej nowelizacja), tj. po 24 września 2023 r. są: plan ogólny gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Stosownie do art. 13a ust. 4 upzp, w planie ogólnym obowiązkowo zawiera się ustalenia w zakresie stref planistycznych oraz ustalania nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych. W dokumencie tym ponadto można wyznaczyć granice obszarów uzupełnienia zabudowy – czyli obszarów, na których dopuszcza się wydawanie decyzji o warunkach zabudowy, oraz obszarów zabudowy śródmiejskiej, dla których wprowadzono dodatkowe zasady dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu. Ustalenia zawarte w planie ogólnym uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz stanowią podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu zgodnie z zasadami określonymi w art. 13a ust. 5 upzp. Dzięki tym rozwiązaniom gminy uzyskują większy wpływ na treść i zakres obszarowy wydawanych decyzji o warunkach zabudowy.

Przyjęcie przez gminę tzw. uchwały krajobrazowej, o której mowa w art. 37a ust. 1 upzp jest uzależnione od bieżących potrzeb wynikających ze stanu ładu przestrzennego w danej gminie. Jest to narzędzie, w którym gminy mogą kompleksowo określać zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. Ustawodawca zdecydował o uregulowaniu tego zakresu w niezależnej uchwale, aby wzmocnić pozycję jednostek samorządowych w kształtowaniu ładu reklamowego.

Pomimo pozytywnych efektów, jakie wdrożenie przepisów uchwał krajobrazowych przynosi w gminach, które się na to zdecydowały, wciąż niewiele gmin zainteresowanych jest problematyką regulowania kwestii sytuowania reklam. Ministerstwo Rozwoju i Technologii prowadzi analizy zasadności i ewentualnego zakresu korekty obowiązujących regulacji, mającej na celu zwiększenie atrakcyjności i ułatwienie wdrażania przepisów reklamowych. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wskazuje, że ewentualne wprowadzenie powszechnie obowiązujących przepisów nakładających na samorządy obowiązek przyjmowania uchwał krajobrazowych powinno uwzględniać zróżnicowanie występowania i natężenia chaosu reklamowego w poszczególnych gminach. Przy kształtowaniu wysokiej jakości przestrzeni należy także wziąć pod uwagę obecną możliwość wyznaczania parków kulturowych oraz uzdrowisk.

Natomiast w kontekście pytania dotyczącego działań jakie rząd planuje podjąć w celu uregulowania kwestii związanych z reklamami należy podkreślić, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2512 z późn. zm.) bierze udział w kształtowaniu estetyki przestrzeni publicznej w zakresie architektury, urbanistyki i planowania przestrzennego. W ramach posiadanych kompetencji, począwszy od 2021 r., Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzi szkolenia online służące popularyzacji narzędzi ochrony i kształtowania krajobrazu i wysokiej jakości przestrzeni publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem uchwał krajobrazowych.

Celem szkoleń prowadzonych przez ekspertów - praktyków z dziedziny kształtowania i ochrony krajobrazu jest zachęcenie samorządów gminnych do postrzegania krajobrazu i przestrzeni publicznych jako wartości cennych dla rozwoju gminy i jakości życia mieszkańców i do korzystania z dostępnych narzędzi kształtowania krajobrazu, w tym uchwał krajobrazowych. Program szkoleń został skonstruowany tak, aby wyjaśniać kluczowe zagadnienia stwarzające trudności i będące przyczyną stwierdzanych opóźnień we wdrażaniu ww. uchwał. W czterech dotychczasowych szkoleniach wzięli udział pracownicy samorządów gminnych ze wszystkich województw, a także m.in. pracownicy instytucji naukowych i projektanci. Przewidywana jest aktualizacja programu szkoleń (zmiany przepisów, orzecznictwo) i kontynuowanie szkoleń w nadchodzącej nowej kadencji samorządu.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Krzysztof Kukucki

Sekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

Do wiadomości

1. Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów